

Verkiezingsprogramma

2026 – 2030

Het kan wél

Voorwoord

Vier jaar geleden deed D66 voor het eerst mee aan de gemeenteraadsverkiezingen in Peel en Maas. Sindsdien laten we zien dat het anders kan, met frisse ideeën, inhoud en de wil om vooruit te komen.

Peel en Maas is een gemeente waar het goed leven is. Met mooie dorpen en betrokken inwoners. Daar mogen we trots op zijn. Onze gemeente bruist van energie en ideeën. Die energie verdient ruimte om te groeien en plannen waar te maken.

Tegelijkertijd zien we waar het wringt. Te vaak blijven goede plannen hangen in procedures en regels. Ideeën komen langzaam van de grond. Dat voelt als stilstand. Die frustratie horen we bij inwoners, ondernemers en verenigingen. Dat moet anders. En nergens is dat zo zichtbaar als bij wonen.

Wie in Peel en Maas wil blijven wonen, loopt vast. Jongeren vinden geen betaalbare woning. Gezinnen vinden geen ruimte. Ouderen kunnen niet doorstromen. Dat raakt mensen én de toekomst van onze gemeente. Want zonder woningen, geen perspectief.

Ik geloof dat het anders kan. Peel en Maas kan sneller en slimmer bouwen, met meer regie, tempo en duidelijke keuzes. Meer woningen in alle kernen, zodat mensen kunnen blijven wonen waar hun wortels en hun netwerk liggen. Wonen is het fundament onder leefbare kernen en sterke gemeenschappen.

Vooruitgang gaat verder dan stenen stapelen. Wij kiezen voor de gezondste generatie ooit. Dat betekent investeren in een leefomgeving die gezondheid vanzelfsprekend maakt: schone lucht, een prettige woonomgeving en ruimte om te spelen, bewegen en ontmoeten. Groen, gezond en veilig voor iedereen.

Ook ondernemers verdienen een gemeente die meedenkt en mogelijk maakt. We zijn een ondernemende gemeente waar mensen de handen uit de mouwen steken. D66 staat voor optimisme en vooruitgang. Voor een gemeente die durft, tempo maakt en mensen centraal stelt.

De toekomst bepalen we zelf. Laten we samen bouwen aan een gemeente om in te wonen, in te groeien en om trots op te zijn.

Dit programma is gemaakt met de inzet, ideeën en energie van ons D66-team in Peel en Maas. Vrijwilligers, leden, denkers en doeners die zich inzetten voor een vooruitstrevende, groene en betrokken gemeente. Daar ben ik enorm dankbaar voor.

**Kies voor energie en vooruitgang. Stem D66 Peel en Maas.
Want, het kan wél.**

Wouter Hunnekens
Lijsttrekker D66 Peel en Maas

Wat hebben we al bereikt?

Bij de vorige gemeenteraadsverkiezingen deed D66 voor het eerst mee in Peel en Maas. Met twee zetels zijn we een kleine fractie, maar vanaf dag één hebben we laten zien dat je ook met een duidelijke inhoudelijke koers echt verschil kunt maken. Niet door langs de zijlijn te roepen, maar door samen te werken met andere partijen, voorstellen te doen en resultaten te boeken.

D66 Peel en Maas staat voor politiek die luistert, verbindt en vooruit kijkt. We kiezen voor oplossingen die werken in de praktijk en die aansluiten bij wat inwoners nodig hebben. De afgelopen jaren hebben we laten zien dat ideeën ook daadwerkelijk kunnen leiden tot verandering.

De afgelopen raadsperiode heeft D66 Peel en Maas onder andere het volgende bereikt:

- **Meer kansen voor starters op de woningmarkt.** Op initiatief van D66 is de starterslening verhoogd. Daardoor krijgen jonge inwoners meer financiële ruimte om hun eerste woning te kopen en blijft Peel en Maas aantrekkelijk om in te wonen en er te blijven.
- **Meer ambitie en tempo in de woningbouw.** D66 heeft zich ingezet voor het verhogen van de woningbouwambitie en het versnellen van procedures. Door flexibeler om te gaan met regels en actief knelpunten aan te pakken, is de druk op het college vergroot om sneller te bouwen en plannen vlotter te realiseren.
- **Meer aandacht voor natuur en een gezonde leefomgeving.** D66 heeft het versterken van de biodiversiteit nadrukkelijk op de agenda gezet. Ook is ingezet op het terugdringen van het gebruik van glyfosaat op gemeentelijke pachtgronden. Daarmee zijn belangrijke stappen gezet richting een gezondere leefomgeving voor mens, dier en natuur.
- **Ruimte voor alle kinderen om te spelen.** D66 heeft het stimuleren van inclusieve speelplekken op de agenda gezet, zodat ook kinderen met een beperking mee kunnen spelen. Spelen moet vanzelfsprekend zijn voor ieder kind, in elk dorp.

En daar gaan we mee door. Deze resultaten laten zien wat D66 Peel en Maas brengt. Inhoud, initiatief en samenwerking. We zijn kritisch waar het moet en constructief waar het kan. De komende jaren blijven we ons inzetten voor betaalbaar wonen, een gezonde leefomgeving en een gemeente die ruimte geeft aan inwoners én die verantwoordelijkheid neemt.

Daarom zeggen wij: dit is pas het begin.

Inhoudsopgave

1 Wonen: ambitieuzer, regie en 2.500 woningen	5
2 Een groene, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving	9
3 Een sterke lokale economie	12
4 Een rijke schooldag voor ieder kind	16
5 Participatie & inclusie: iedereen doet mee	19
6 De gezondste generatie ooit	22
7 Cultuur & sport: een creatieve beweging	25
8 Ruim baan voor fietsers en voetgangers	29
9 Een vrije samenleving vraagt om bescherming	31
10 Goed bestuur, betrokken en transparant	34
11 Een toekomstvast huishoudboekje	37

Geen zin om alles te lezen? Geen probleem!

Onze beloftes voor Peel en Maas:

1

2.500 nieuwe woningen, 1.000 de komende vier jaar

Tempo omhoog, meer regie en regels omlaag. Bouwen voor doelgroepen en doorstroming.

2

Een groene leefomgeving voor iedereen

Volop vergroenen! Ruimte voor boeren én natuur. Geen uitbreiding intensieve veehouderij, maar juist duurzame landbouw.

3

Ondernemen zonder gedoe

Minder regels, meer ruimte voor innovatie en groei.

4

De gezondste generatie ooit

Ruimte om buiten te ravotten en versterken mentale gezondheid. Sport en cultuur dichtbij, betaalbaar en voor iedereen.

5

Een veilig Peel en Maas voor jong en oud

Dag en nacht veilig, zonder angst, zonder twijfel.

Hoofdstuk 1

Wonen: ambitieuzer, regie en 2.500 woningen

Wonen: ambitieuzer, regie en 2.500 woningen

De woningnood in Peel en Maas is groot en vraagt om lef, tempo en slimme keuzes. In een gemeente die groeit richting 50.000 inwoners, moeten we nú handelen. Jongeren wachten te lang op een eerste woning. Ouderen vinden te weinig passende plekken om door te stromen. Starters en gezinnen worden verdrongen op de woningmarkt. Daarom kiezen we voor een duidelijke koers en het bouwen van minimaal 2.500 richting 2035. Meer, sneller en met het oog op de toekomst. Niet voorzichtig of in kleine stapjes, maar ambitieus, toekomstgericht en in alle kernen.

Bouwen met lef: buurten erbij in elke kern

D66 wil echte versnelling realiseren door schaal te maken waar dat nodig is. Bij de vier grootste kernen zetten we in op grootschalige woningbouwlocaties van minimaal driehonderd woningen. Alleen met deze omvang komt de doorstroming op gang en blijven voorzieningen zoals zorg, onderwijs en sport sterk en bereikbaar. We bouwen complete, toekomstbestendige buurten met een mix van woningen voor verschillende doelgroepen, zodat mensen in elke levensfase een passende plek kunnen vinden.

Bouwen kan wél, als de gemeente durft te kiezen en regie neemt. De ontwikkeling van Kuukven in Baarlo laat zien hoe het moet: een groene woonwijk met verschillende woningtypen, ruimte voor ontmoeting en aandacht voor leefkwaliteit. Hier wordt niet alleen gebouwd aan huizen, maar aan een buurt waar mensen zich thuis voelen. Dit niveau van ambitie en kwaliteit wil D66 terugzien in heel Peel en Maas.

Juist ook in de kleinere kernen bouwen we door. We realiseren substantiële projecten die passen bij de schaal en omvang, zoals momenteel in Grashoek gebeurt met meer dan veertig nieuwe woningen op het perceel aan de Roomweg/Helenaveenseweg. Zo blijft elke kern leefbaar en aantrekkelijk.

Inbreiding én uitbreiding

D66 laat zich niet langer beperken door strikte grenzen rondom de kernen. De woningnood vraagt om zowel inbreiding als uitbreiding. Waar binnen de bestaande dorpsstructuur ruimte is, benutten we die optimaal, maar als dat niet voldoende is, bouwen we ook aan de randen van de kernen. Uitbreiding gebeurt zorgvuldig en passend bij het landschap en de schaal van het dorp. Zo maken we groei mogelijk zonder de identiteit van Peel en Maas uit het oog te verliezen.

Raad voor Woningzoekenden

D66 pleit voor een Raad voor Woningzoekenden. Deze raad vertegenwoordigt starters, jongeren, ouderen en huurders. Deze raad fungeert als een brug tussen de gemeente en woningzoekenden, waardoor beleid beter aansluit op de praktijk. Denk aan inspraak in beleidsvorming, advisering over nieuwe woonontwikkelingen en het signaleren van knelpunten, zoals tekorten aan sociale huur of passende woningen voor starters. Zo worden de belangen van woningzoekenden structureel meegenomen bij het maken van keuzes over wonen.

Voorzieningen groeien mee

Nieuwe woningen brengen nieuwe inwoners met zich mee. Een schaalsprong richting 50.000 inwoners betekent dat voorzieningen doelbewust moeten meegroeien. Daarom koppelen we woningbouw direct aan de versterking van onderwijs, zorg, mobiliteit en sportvoorzieningen. Bij elke grotere ontwikkeling wordt vooraf bepaald welke uitbreidingen nodig zijn om leefbaarheid te garanderen. Of het nu gaat om extra klaslokalen, betere bereikbaarheid of voldoende ruimte om te sporten en elkaar te ontmoeten. Een groeiende kern krijgt zo de voorzieningen die nodig zijn om goed te blijven functioneren voor alle bewoners. Leefbaarheid groeit mee met de stenen.

Doorstroming, knarrenhofjes en woningbouwcomplexen voor ouderen

D66 wil dat inwoners in elk dorp van Peel en Maas een volledige wooncarrière kunnen doorlopen: van starter tot senior. Daarom zetten we in op de bouw van meer seniorenwoningen, knarrenhofjes en wooncomplexen voor ouderen. Zo kunnen mensen prettig oud worden in hun eigen buurt, dichtbij bekenden, familie en verenigingen. Dit versterkt het sociale netwerk en zorgt tegelijkertijd voor meer doorstroming op de woningmarkt, waardoor ook starters en gezinnen sneller een passende woning kunnen vinden.

Goede en betaalbare seniorenwoningen zijn daarbij cruciaal. D66 geeft prioriteit aan seniorenwoningen in zoveel mogelijk wijken, die aansluiten bij de wensen en behoeften van ouderen. Daarnaast willen we instrumenten zoals een Doorstroom/Verhuiscoach actief inzetten om verhuizen makkelijker en aantrekkelijker te maken. Op die manier creëren we ruimte op de woningmarkt en dragen we bij aan passende huisvesting voor iedereen.

Jongeren perspectief bieden

Peel en Maas mag geen regio worden waar jongeren vertrekken omdat ze geen woning kunnen vinden. D66 wil dat jongeren actief worden geholpen bij hun eerste stappen richting woonruimte. Scholen, verenigingen en jeugdorganisaties worden betrokken bij voorlichting over inschrijving bij woningcorporaties. We stimuleren eigen verantwoordelijkheid en zorgen dat jongeren sneller aan de beurt komen met nieuwe woonvormen en meer aanbod.

Campus voor starters

D66 introduceert een starterscampus als tijdelijke woonoplossing. Hier kunnen jongeren en starters maximaal vijf jaar wonen, leren en doorstromen naar de reguliere woningmarkt. Dit biedt lucht in de huidige crisis en geeft jonge inwoners de kans om in hun eigen omgeving te blijven.

Rode loper voor lokale initiatieven

We geven ruim baan aan creatieve woonvormen en initiatieven uit de gemeenschap. Denk aan tiny houses, friendswoningen, mantelzorgwoningen en coöperatieve woonprojecten. Niet denken in beperkingen maar in mogelijkheden. D66 introduceert een rode loper aanpak voor elke inwoner of groep die met een realistisch plan komt.

Eerlijke woningmarkt

Een vrije markt werkt alleen als hij eerlijk is. D66 gaat noodzakelijke maatregelen niet uit de weg. Wie een woning koopt, moet er zelf in wonen. Starters worden beschermd door opkoopbescherming. Leegstand pakken we aan met een duidelijke leegstandverordening. Zo blijven woningen beschikbaar voor de mensen die ze nodig hebben en voorkomen we dat schaarse woonruimte een verdienmodel wordt.

Actieve grondpolitiek

D66 wil dat Peel en Maas actief grondbeleid inzet om de woningbouw te versnellen. Dat betekent dat de gemeente gericht grondposities verwerft op plekken waar de woningbouwopgave groot is. Omdat ruimte schaars is, geeft actieve grondpolitiek de gemeente meer regie over wat er wordt gebouwd, voor wie en onder welke voorwaarden. Zo kunnen we tempo maken, betaalbare woningen realiseren en publieke belangen vanaf het begin goed borgen.

Kansen benutten en regie nemen

Waar woningbouwprojecten vastlopen door hoge kosten of stapeling van regels, blijft de gemeente niet aan de zijlijn staan. D66 wil dat de gemeente actief het gesprek aangaat met initiatiefnemers en zelf regie neemt. Samen zoeken we naar oplossingen om plannen haalbaar te maken, zodat goede en duurzame ideeën niet onnodig vastlopen maar juist gerealiseerd worden.

Slim omgaan met parkeernormen

D66 past parkeernormen flexibel toe zodat woningbouw niet onnodig wordt vertraagd. In en rond de dorpscentra en bij locaties met goede voorzieningen of openbaar vervoer verlagen we de parkeernorm om ontwikkeling mogelijk te maken. Voor starters, jongeren en senioren hanteren we lagere parkeernormen, omdat zij vaker minder auto's bezitten. Zo nemen we een belangrijke belemmering weg en kunnen we sneller en meer nieuwe woonruimte toevoegen binnen de bestaande kernen.

Slim, duurzaam en netbewust bouwen

D66 kiest voor duurzame, energiezuinige woningen in alle kernen. De gemeente ondersteunt woningeigenaren bij isolatie, energieopwekking en financiering. Nieuwe projecten worden energieneutraal gebouwd en ingericht op klimaatbestendigheid. Met netbewust bouwen kijken we naar wat wél kan: efficiënt gebruik van het elektriciteitsnet, slimme combinaties van woningbouw en lokale energie en innovatieve oplossingen zoals buurtbatterijen. We brengen gemeente, ontwikkelaars en netbeheerders vroeg samen om vertraging te voorkomen. Zo versnellen we de bouw én houden we het netwerk toekomstbestendig.

Flexibel sturen op woningtypen

D66 wil meer sociale huurwoningen en houdt daarbij vast aan de landelijke richtlijnen en normen voor woningbouw. Sociale huur is en blijft een onmisbaar onderdeel van een eerlijke en toegankelijke woningmarkt. Tegelijkertijd vinden we dat woningbouw gebaat is bij maatwerk. Niet elke locatie of elk project leent zich voor exact dezelfde verdeling van woningtypen. Daarom kijken we per locatie welke mix van sociale huur, betaalbare koop en vrije sector het beste aansluit bij de lokale behoefte. Waar het kan, passen we maatwerk toe, zonder het doel uit het oog te verliezen om het aandeel sociale huur te vergroten. Zo voorkomen we dat woningbouw onnodig wordt vertraagd en zorgen we voor tempo, betere doorstroming en een aantrekkelijk en passend woonaanbod voor alle inwoners van Peel en Maas.

Hoofdstuk 2

Een groene, gezonde en toekomst bestendige leefomgeving

Een groene, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving

D66 maakt van Peel en Maas een gemeente waar groen, water en duurzaamheid centraal staan. Klimaatverandering, hittestress en extreme regenval vragen om actie. Tegelijkertijd willen we dat ons buitengebied, onze dorpen en kernen leefbaar en aantrekkelijk blijven voor iedereen. D66 pakt dit actief aan door te investeren in groene dorpen, duurzame landbouw en energievoorziening, en door inwoners te betrekken bij de transitie naar een klimaatbestendig Peel en Maas.

Groen, schone lucht en water tegen het veranderende klimaat

Met groen, schone lucht en water wapenen we ons tegen een ander klimaat. Hittestress en extreme regenval komen steeds vaker voor en vragen om ingrijpen. D66 past het 3-30-300-principe toe: minimaal 3 bomen in zicht vanuit elk huis, elke buurt krijgt 30 procent bladerdek of bodemgroen en iedereen woont maximaal 300 meter van een park of openbaar groen. Daarnaast creëren we ruimte voor regenwateropvang om wateroverlast te voorkomen. We gaan actief met bewoners in gesprek om ieder dorp en straat groener, koeler en klimaatbestendiger te maken. Samen maken we groenplannen per kern en richten gemeentelijke eigendommen bloemrijk in. Zo verbeteren we leefbaarheid, verminderen we hittestress, vangen we regenwater op en maken we Peel en Maas aantrekkelijk voor nu en de toekomst. Wijken met minder hoge woningkwaliteit krijgen daarbij voorrang. We investeren waar de impact het hoogst is, niet waar de stemmen het luidst zijn. We geven actief invulling aan het Schone Luchtakkoord.

Duurzame landbouw en een toekomstbestendig buitengebied

Peel en Maas verdient een buitengebied dat gezond, groen en economisch sterk blijft. D66 kiest voor een toekomstgerichte koers waarin landbouw, natuur en leefomgeving elkaar versterken. We maken duidelijke keuzes en geven richting aan de ontwikkeling van het buitengebied. Niet ad hoc, maar vanuit een heldere visie op de lange termijn. Daarom willen we:

- Een toekomstbestendige visie op het buitengebied waarin landschap, natuur, landbouw en economie elkaar versterken en water en bodem sturend zijn.
- Beleidskeuzes baseren we op wat goed is voor mens en milieu, niet op korte termijn winst. Zo blijft het buitengebied leefbaar, aantrekkelijk en economisch veerkrachtig.
- Geen verdere groei van de intensieve veehouderij, maar wél ruimte voor ondernemers die willen vernieuwen en verduurzamen. We stimuleren teelten zoals vezel- en eiwitgewassen en ondersteunen de overgang naar duurzame landbouw en voedselvoorziening van de toekomst.
- Duurzame en natuurinclusieve landbouw versterken via subsidies voor bloemrijke akkerranden, herstel van landschapselementen en door samen met andere gemeenten in te zetten op verdere extensivering van de sector. Dit vermindert de druk op natuur en leefomgeving.

- Vrijkomende agrarische bebouwing inzetten voor nieuwe economische dragers zoals kleinschalige industrie, zorg of recreatie. In samenwerking met glastuinbouwbedrijven en kennisinstellingen stimuleren we energie-efficiëntie, innovatie en slimme productie, zodat het buitengebied wordt ontlast en Peel en Maas koploper blijft in moderne, duurzame tuinbouw.
- Voorkeursbeleid voor natuurinclusieve landbouw bij gemeentelijke pacht en geen chemische bestrijdingsmiddelen op gemeentelijke gronden. Zo zorgen we dat landbouw en natuur hand in hand gaan.
- Een gezonde leefomgeving voor iedereen. We zetten in op spuitvrije zones rondom woningen, scholen en sportvelden en onderzoeken alternatieven voor teelten zoals de lelieteelt, die veel gewasbescherming vragen, in samenwerking met boeren en inwoners.

Iedereen helpen met verduurzamen

Verduurzamen moet voor iedereen bereikbaar zijn. Voor huiseigenaren en particuliere huurders kan de drempel hoog zijn. D66 stimuleert organisaties die bewoners helpen met kleine energiebesparende maatregelen zoals tochtstrippen, LED-verlichting of radiatorfolie. We onderzoeken ook mogelijkheden voor grotere investeringen, zoals isolatie of een warmtepomp, met gekoppelde subsidies of leningen zodat een grotere groep kan meedoen. Door energiebesparing laagdrempelig en persoonlijk aan te pakken, vergroten we betrokkenheid bij de energietransitie en zorgen we dat iedereen kan meedoen.

Lokale energiecoöperaties stimuleren

Steeds meer inwoners willen lokaal hun eigen duurzame energie opwekken, opslaan en delen. D66 ondersteunt energiecoöperaties en energiegemeenschappen die zorgen voor een eerlijke verdeling van lusten en lasten en betrokkenheid van burgers bij de energietransitie. De gemeente helpt door grond of gemeentelijke daken beschikbaar te stellen, administratieve belemmeringen weg te nemen en coöperaties in contact te brengen met vastgoedeigenaren of subsidieverstrekkers.

Klimaat- en energieneutraal in 2050

D66 streeft naar een klimaat- en energieneutraal Peel en Maas in 2050. We stimuleren duurzame energieopwekking die past in het landschap en moedigen inwoners en ondernemers actief aan om energie te besparen en op te wekken. Biomassa is daarbij geen oplossing.

Hoofdstuk 3

Een sterke lokale economie

Een sterke lokale economie

Peel en Maas heeft ondernemers nodig die vooruit durven te denken en ruimte krijgen om te groeien. Een sterke lokale economie ontstaat wanneer innovatie, duurzaamheid en ondernemerschap elkaar versterken. D66 wil dat Peel en Maas zich ontwikkelt tot een toekomstgerichte ondernemersgemeente waar bedrijven worden gewaardeerd, talent wordt benut en waar ruimte is voor vernieuwing. We kijken daarbij verder dan de gemeentegrens en werken actief samen binnen de regio om slimme keuzes te maken die onze economie sterker en duurzamer maken.

Ruim baan voor (lokaal) ondernemerschap

Het bedrijfsleven is de ruggengraat van onze lokale economie. Kleine ondernemers, middenstanders en familiebedrijven zorgen voor banen, dynamiek en identiteit. D66 stimuleert het starten, innoveren en doorgroeien van bedrijven met snellere procedures, duidelijke kaders en een overheid die meedenkt in plaats van tegenwerkt. Innovatie bij MKB en start-ups krijgt een prominente plek in het economische beleid, zodat nieuwe ideeën sneller tot bloei kunnen komen.

Minder regels, meer vertrouwen

Ondernemen moet weer eenvoudig worden. D66 kiest voor een gemeente die uitgaat van vertrouwen in ondernemers. Dat betekent minder onnodige regels en vergunningen, kortere en voorspelbare doorlooptijden en een dienstverlenende overheid die meedenkt in oplossingen. De gemeente faciliteert waar mogelijk en frustreert niet. Waar regels geen duidelijke meerwaarde hebben, durven we ze los te laten. Beperkingen rond bijvoorbeeld terrassen worden waar mogelijk en verantwoord versoepeld, zodat ondernemers beter kunnen inspelen op de wensen van hun klanten en bezoekers en onze dorpscentra levendig blijven. Minder regels en meer vertrouwen geven ondernemers ruimte om te ondernemen, te innoveren en te groeien. Dat is goed voor banen, een sterke lokale economie en de levendigheid van Peel en Maas. De gemeente schept duidelijke randvoorwaarden, de ondernemer benut de kansen.

Duurzame bedrijven en innovatieve kracht

D66 wil dat Peel en Maas koploper wordt in duurzame economie. De gemeente stimuleert circulaire en duurzame bedrijfsmodellen met gerichte subsidies, ondersteuning en een aanbestedingsbeleid waarin duurzaamheid de norm is. Daarnaast ondersteunen we ondernemers die bijdragen aan klimaatdoelen, bijvoorbeeld met projecten rond energiebesparing, hernieuwbare energie of circulaire productie. D66 zet in op zichtbare pilotprojecten die laten zien hoe duurzaamheid, innovatie en economie elkaar versterken.

Uitbreiding van bedrijventerreinen indien nodig

D66 wil dat Peel en Maas geen slaapgemeente wordt, maar een plek waar mensen wonen én werken. Daarom zetten we in op de uitbreiding van lokale bedrijventerreinen, gericht op het faciliteren van MKB en lokale ondernemers. We zien hierbij nadrukkelijk geen ruimte voor grootschalige distributiecentra, maar kleinschalige, goed bereikbare terreinen die aansluiten bij de behoefte van ondernemers. Zo ontstaat ruimte voor werkgelegenheid dichtbij huis en bieden we ondernemers de mogelijkheid om te groeien, innoveren en te verduurzamen.

Toekomstgerichte economische visie

D66 wil dat Peel en Maas een heldere economische koers heeft voor de komende jaren. De gemeente maakt daarom een economische visie en zet in op werkgelegenheid dicht bij huis, ondersteunt lokale ondernemers en stimuleert innovatie en duurzame initiatieven. We willen een gemeente waar ondernemen, wonen en werken samenkomen, zodat inwoners kansen krijgen, bedrijven kunnen groeien en de economie toekomstbestendig blijft.

Energietransitie op bedrijventerreinen

Bedrijventerreinen spelen een cruciale rol in de energietransitie. D66 stimuleert dat bedrijven samenwerken bij het opwekken, opslaan, delen en uitwisselen van energie en warmte. De gemeente faciliteert en versnelt deze samenwerkingen, zodat ondernemers elkaar kunnen versterken en gezamenlijk de overgang naar duurzame energie kunnen maken. Door slimme inzet van energiehub's en lokale netten worden bedrijventerreinen minder afhankelijk van een overbelast stroomnet en wordt duurzaam ondernemen de norm.

Een inclusieve arbeidsmarkt

Een sterke economie vraagt om talent, en talent moet kansen krijgen. Peel en Maas investeert in scholing, digitalisering en het versterken van leer-werktrajecten. Jongeren moeten hier kunnen blijven werken en groeien. Ook inwoners die nu nog langs de kant staan krijgen nieuwe mogelijkheden, via samenwerking met ondernemers en onderwijs.

Fatsoenlijke huisvesting voor internationale werknemers

Peel en Maas blijft aantrekkelijk als we het goed regelen voor iedereen die hier werkt. Internationale werknemers krijgen veilige, kleinschalige en kwalitatieve huisvesting die past in de dorpen. Geen massale complexen, maar woonvormen die bijdragen aan leefbaarheid. Met werkgevers maken we harde afspraken en handhaven we streng, zodat kwaliteit en integratie vooropstaan.

Vitale dorpscentra als motor van leefbaarheid

Levendige dorpscentra zijn de huiskamers van onze gemeenschap. Ze zijn de plekken waar mensen elkaar ontmoeten, boodschappen doen, een terrasje pakken, een voorstelling bezoeken of samen iets vieren. D66 zet vol in op sterke, compacte en toekomstbestendige dorpscentra.

Panningen speelt hierin een bijzondere rol. Het centrum vervult een duidelijke bovenlokale functie voor heel Peel en Maas. Hier komen winkels, horeca, dienstverleners, cultuur en evenementen samen en is er dagelijks reuring. Denk bijvoorbeeld aan DOK6, waar ondernemen, cultuur en ontmoeting hand in hand gaan. D66 wil deze centrumfunctie verder uitbouwen en versterken. Dat betekent investeren in een aantrekkelijk en goed bereikbaar centrum, ruimte geven aan divers ondernemerschap en het continueren van sterk centrummanagement. Door de samenwerking tussen ondernemers, vastgoedeigenaren en gemeente te behouden en verder te versterken, blijft Panningen het kloppend hart van Peel en Maas met een gevarieerd aanbod dat inwoners uit alle kernen aantrekt.

Ook de andere centra zijn uiteraard belangrijk. Elk dorp heeft zijn eigen schaal, karakter en kracht. D66 wil dat voorzieningen behouden blijven en dat er ruimte is voor nieuwe initiatieven: van lokale winkels en kleinschalige horeca tot maatschappelijke en culturele activiteiten. Niet alles hoeft overal, maar elk centrum moet levendig, herkenbaar en betekenisvol blijven voor het

dorp. D66 maakt duidelijke keuzes; we investeren in kwaliteit, gaan leegstand tegen en geven ruimte aan vernieuwing. Zo zorgen we ervoor dat alle dorpscentra in Peel en Maas blijven bruisen en van betekenis zijn voor hun inwoners.

Recreatie en toerisme versterken onze economie

Peel en Maas is aantrekkelijk voor inwoners én bezoekers: van de Peel bij Meijel tot de wandelroutes langs Kessel en Kessel-Eik en de kastelen in Baarlo. Cultuur en historie, zoals in het Museum Peel en Maas, lokale evenementen en tal van streekproducten maken onze gemeente uniek. Hier kunnen mensen genieten van natuur én beleven wat onze dorpen te bieden hebben.

De recreatieve sector is een belangrijke motor voor de lokale economie. D66 werkt met ondernemers, natuurorganisaties en culturele partners aan groei en verduurzaming van toerisme en recreatie. Dat betekent investeren in goed onderhouden wandel- en fietsroutes, het versterken van bestaande recreatieve gebieden en het ondersteunen van initiatieven die bezoekers aantrekken én de leefomgeving verbeteren.

Ruimte voor nieuwe initiatieven

D66 wil dat ondernemers, boeren en dorpsbewoners volop de kans krijgen om nieuwe vormen van recreatie te ontwikkelen. Denk aan boerderijcampings, pluktuinen, glamping, kleinschalige B&B's, klompenpaden en andere streekgebonden initiatieven die de lokale economie versterken en het buitenleven beleefbaar maken. Minder regels en een flexibele gemeente zorgen ervoor dat zulke initiatieven makkelijker van de grond komen, zonder dat de natuur of leefbaarheid wordt aangetast. Zo benutten we de sterke punten van Peel en Maas, stimuleren we creativiteit en ondernemerschap en maken we Peel en Maas een gastvrije gemeente waar inwoners én bezoekers graag komen.

Hoofdstuk 4

Een rijke schooldag voor ieder kind

Een rijke schooldag voor ieder kind

Onderwijs is essentieel voor het ontwikkelen van sociale vaardigheden en voor het ontplooien van ieders talenten. Dat begint dicht bij huis, op de basisschool en op het voortgezet onderwijs. Daar wordt de basis gelegd. Daarom maakt D66 zich hard voor het beste onderwijs in Peel en Maas met eerlijke kansen voor iedereen.

Een brede ontwikkeling

Wij vinden het belangrijk dat kinderen zich breed ontwikkelen. Met aandacht voor de domeinen sport & gezondheid, cultuur & talentontwikkeling, natuur & technologie en burgerschap & samenleving. We stimuleren daarom projecten binnen deze verschillende thema's. Zolang deze zaken niet landelijk zijn geregeld, stimuleren we als gemeente onze scholen om dit zelf te organiseren, bijvoorbeeld door samenwerkingen met verenigingen, bedrijven en instanties te initiëren en budget te reserveren of subsidies te onderzoeken. Een rijke schooldag zorgt voor meer gelijke kansen en stimuleert ouders en kinderen om actief deel te nemen aan sport, cultuur en samenleving.

Een leven lang leren

Alles om ons heen verandert voortdurend. Daarom is het belangrijk dat iedereen zich kan aanpassen aan de eisen van de veranderende omgeving, bijvoorbeeld door voor een andere richting te kiezen. Wij willen daarom dat alle vormen van onderwijs in onze gemeente breed toegankelijk zijn voor alle doelgroepen.

Verbetering infrastructuur zorg-onderwijs

D66 wil de samenwerking met én tussen schoolbesturen, ondersteuners, jeugdteams, huisartsen en uiteraard ouders en verzorgers verbeteren. Deze samenwerking wordt op dit moment door verschillende betrokkenen niet als soepel ervaren en dit gaat te vaak ten koste van de kinderen. De infrastructuur zorg-onderwijs moet hoog op de agenda van de gemeente staan. Alle kinderen (en hun ouders) verdienen onze aandacht, middels de juiste zorg en ondersteuning, op het juiste moment. Daarnaast geven we scholen de ruimte om het eigen onderwijs te blijven verbeteren.

Het is belangrijk om in gesprek te blijven. D66 wil daarom het initiatief nemen om alle schoolbestuurders en ondersteuners eens per jaar uit te nodigen voor een gesprek met zowel de wethouder als de gemeenteraad, om direct van hen te horen waar ze tegenaan lopen en wat de gemeente beter kan doen om de scholen te faciliteren.

Toekomstbestendige huisvesting

De gemeente is verantwoordelijk voor de huisvesting van onderwijs en speelt een cruciale rol in het creëren van een omgeving waarin kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen. D66 zet in op duurzame en multifunctionele schoolgebouwen die ruimte bieden voor onderwijs én maatschappelijke activiteiten. Voorbeelden uit Peel en Maas laten zien hoe dit kan. De gezamenlijke huisvesting van basisschool De Violier en OKC De Wereld in Maasbree combineert twee scholen en kinderopvang op één locatie, waardoor kinderen soepel doorstromen.

In Panningen wordt met de nieuwe multifunctionele en duurzame huisvesting van Agora nabij Piuspark een school gebouwd waarin ieder kind op zijn eigen manier kan leren en ontwikkelen, en die tegelijkertijd ruimte biedt voor meerdere gebruikers en activiteiten.

D66 wil dat alle schoolgebouwen in Peel en Maas deze standaard volgen, zodat ze klaar zijn voor nieuwe vormen van onderwijs, flexibel kunnen inspelen op demografische veranderingen en optimaal kunnen bijdragen aan de leefbaarheid van de gemeenschap. Zo profiteren kinderen én de hele samenleving van duurzame, efficiënte en toekomstbestendige schoolgebouwen.

Hoofdstuk 5

Participatie & inclusie: iedereen doet mee

Participatie & inclusie: iedereen doet mee

D66 wil het beste uit ieder mens halen via werk, vrijwilligerswerk of een praktische opleiding. Iedereen in Peel en Maas moet, ongeacht achtergrond, eerlijke kansen krijgen. We stimuleren eigen verantwoordelijkheid en de inzet van ondernemers, maatschappelijke organisaties en vrijwilligers. Daarbij bouwen we voort op lokale initiatieven zoals HAL9 in Panningen, waar ontmoeten, ontwikkelen en ondernemen samenkomen.

Participatie

We willen dat iedereen mee kan doen, ook mensen die langdurig werkloos zijn of door omstandigheden niet kunnen werken. We kijken naar wat iemand wél kan en wil. D66 wil dat de gemeente laaggeletterdheid, laaggecijferdheid en digitale belemmeringen aanpakt en inwoners hierin begeleidt. Deze begeleiding wordt gekoppeld aan het sociaal domein, bijvoorbeeld via vroegsignalering van schulden, preventie-agenda en gezinsaanpak.

Geef nieuwkomers de kans

D66 vindt dat iedereen moet kunnen deelnemen in de maatschappij. Arbeidsmigranten zijn een onmiskenbaar onderdeel van onze samenleving en economie. D66 wil aandacht voor goede arbeidsomstandigheden, kwalitatieve huisvesting en sociale aspecten zoals een informatiepunt voor arbeidsmigranten. Ook vinden wij dat arbeidsmigranten toegang moeten krijgen tot inburgeringstrajecten. Statushouders zijn inwoners van onze gemeente. De gemeente voert regie in de begeleiding bij de inburgering en werkt samen met het onderwijs, werkgevers, vrijwilligersorganisaties en taalaanbieders. D66 ziet in dat goede integratie en inburgering start met het luisteren naar nieuwkomers om te horen wat zij nodig hebben om hun leven vorm te geven.

Eerlijke en humane opvang maken we samen

Mensen op de vlucht vangen we op, op een manier die past bij Peel en Maas en met aandacht voor veiligheid, gezondheid en welzijn. D66 Peel en Maas vindt dat elke gemeente zijn steentje moet bijdragen, dus ook wij nemen verantwoordelijkheid. D66 Peel en Maas zet zich ervoor in dat asielzoekers zo snel mogelijk kunnen meedoen in onze samenleving, onder andere door te werken. Werk is de beste manier om te integreren en overlast te voorkomen. Rond opvanglocaties wordt een structurele klankbordgroep ingericht met bewoners, ondernemers, de gemeente en politie/handhaving, zodat de buurt een stem heeft en zorgen of incidenten snel kunnen worden opgepakt.

Iedereen doet mee dankzij actief inclusiebeleid

Wij zetten ons in voor een actief inclusiebeleid dat de problemen aanpakt waar inwoners van kleur, inwoners met een beperking, inwoners die houden van iemand van hetzelfde geslacht, transgender of genderdiverse inwoners van onze gemeente tegenaanlopen. Een gemeente waar iedereen veilig over straat kan, vraagt zowel om begaanbare en veilige straten als om goede gesprekken tussen verschillende groepen. Door te bouwen aan wederzijds begrip en respect zorgen we dat discriminatie wordt bestreden, de openbare ruimte toegankelijk is voor iedereen en iedereen zich vrij voelt in het uiten van wie zij zijn of van wie ze houden.

Hoofdstuk 6

De gezondste generatie ooit

De gezondste generatie ooit

Gezondheid is een belangrijk goed. D66 vindt het belangrijk dat iedereen volwaardig kan meedoen in de maatschappij. Wij kiezen ervoor om mensen de handvatten te geven om zelf aan hun eigen gezondheid te werken. Wij omarmen en stimuleren positieve gezondheid en preventie.

Optimaliseren van vraag en aanbod in de zorg

Op dit moment werken veel instanties en professionals goed aan het behandelen van onze inwoners (jong en oud) met een zorgvraag. Toch lopen mensen op veel terreinen tegen lange wachtlijsten aan, wordt de zorgvraag niet altijd direct herkend, of weten mensen niet waar ze terecht kunnen. Zorg wordt niet altijd beoordeeld op urgentie, maar op aanmelddatum.

D66 wil dat zorgsignalen sneller, veiliger en adequater worden opgepakt. De samenwerking met instanties zoals Veilig Thuis kan beter, zodat meldingen effectiever worden opgevolgd. Scholen, instanties, professionals en gemeente moeten elkaar makkelijker vinden bij doorverwijzing naar de juiste hulp, waarbij beschikbare middelen, zoals het AZWA-akkoord, beter worden ingezet.

Focus op preventie en eigen regie

Gezondheid raakt alle aspecten van het leven. D66 stimuleert dat de gemeente aandacht besteedt aan gezondheid op alle terreinen en pleit voor meer preventie, zodat zorgbehoefte kan worden voorkomen. Wij voeren het gesprek met inwoners over hun wensen en behoeften en creëren een omgeving waarin mensen zoveel mogelijk zelf aan hun gezondheid kunnen werken. Extra aandacht gaat uit naar ouderen, vooral op het gebied van dagbesteding en eenzaamheid.

Een vitale generatie

D66 wil nieuwe verbindingen en overlegstructuren organiseren tussen onderwijs en jeugdzorg om problemen zoals taalachterstand, schoolverzuim, pesten, schulden en instabiele thuissituaties te voorkomen. Deze problemen beïnvloeden de leerresultaten van kinderen en jongeren. Professionals uit de jeugdzorg hebben de expertise om deze problemen op te lossen en de school is de aangewezen plek om kinderen te helpen.

Mentale gezondheid

Mentale gezondheid krijgt bij D66 structurele aandacht, voldoende inzet en budget. We zetten in op het aanpakken van eenzaamheid en het terugdringen van mentale kwetsbaarheid door onderwijs, jongerenwerk, sport en cultuur te laten samenwerken aan ontmoeting, zelfvertrouwen en sociale uitwisseling. We maken gebruik van bewezen effectieve interventies zoals Join Us, maar passen deze altijd lokaal aan waar dat nodig is.

Rook- en vapevrije generatie

We kiezen voor een rook- en vapevrije generatie. D66 wil rookvrije sport- en speelplekken, rookvrije natuurgebieden en ontmoedigingsmaatregelen rond scholen. Zo beschermen we jongeren actief tegen nicotineverslaving, in samenwerking met scholen en ouders.

Speel- en beweegplekken voor alle leeftijden

Elke wijk krijgt meer speel- en beweegplekken waar kinderen kunnen rennen, klimmen, ontdekken en samen spelen. We investeren in natuurlijke speelplekken en veilige schoolomgevingen. Kinderen moeten opgroeien in wijken die nieuwsgierigheid én gezondheid stimuleren. Ook stimuleren we bewegen voor alle leeftijden, in de openbare ruimte komen meer beweegtoestellen, sportveldjes en wandelroutes. Voor ouderen investeren we in seniorvriendelijke beweegplekken, valpreventie, wandelgroepen en ontmoetingsactiviteiten die gezondheid én sociale verbinding versterken.

Domeinoverstijgende aanpak

Tot slot kiest D66 voor een integrale aanpak van gezondheid. Minder losse projecten en meer samenhangende programma's dragen bij aan zowel gezondheid als sociale verbondenheid in de wijk. Verschillende financieringsstromen mogen niet leiden tot verkokering; drempelloze doorstroom en duidelijke lijnen voor gebruikers staan voorop. Door samenwerking van praktijkondersteuner tot consultatiebureau, huisarts tot mantelzorgpunt, en van kinderopvang tot verpleegkundige, bouwen we effectief aan de gezondste generatie die Peel en Maas ooit heeft gekend.

Mantelzorg: zorgen voor wie zorgt

Veel inwoners zorgen langdurig voor een partner, ouder of kind. Dat is van grote waarde, maar vaak ook zwaar. Mantelzorgers zijn onmisbaar voor onze samenleving en vormen de stille ruggengraat van onze zorg. Als gemeente moeten we voorkomen dat mantelzorgers overbelast raken en uitvallen. Door gerichte ondersteuning, goede informatie en praktische hulp kunnen mensen dit langer volhouden en voorkomen we zwaardere zorg. Onnodige drempels die mantelzorg ingewikkeld maken, halen we weg.

Hoofdstuk 7

Cultuur & sport: een creatieve beweging

Cultuur & sport: een creatieve beweging

Peel en Maas kent een rijk verenigingsleven. Het brede aanbod van cultuur-, sport- en gezelligheidsverenigingen speelt een essentiële rol in onze samenleving. In het ontdekken van de eigen talenten en vaardigheden, in het ontdekken én begrijpen van jezelf en de wereld om je heen. D66 vindt het belangrijk dat elke inwoner, ongeacht omgeving of eigen middelen, toegang heeft tot cultuur en sport.

Cultuurbeleving voor iedereen

D66 zet in op een sterke cultuurbeleving, zodat mensen eenvoudig kunnen kennismaken met én toegang krijgen tot muziek-, theater- en kunstlessen en ateliers. Wij pleiten voor een centrale organisatie en afstemming van het cultuuraanbod, zodat versnippering wordt tegengegaan en samenwerking wordt gestimuleerd. Museum Peel en Maas kan hierbij een belangrijke rol spelen. We stimuleren actief dat scholen onze culturele instellingen bezoeken én dat culturele instellingen naar de scholen toekomen.

Sporten en bewegen

Sport en bewegen zijn onmisbaar voor een gezond en verbonden Peel en Maas. D66 kiest ervoor om dit actief te stimuleren en mogelijk te maken, niet alleen in sporthallen en op sportparken, maar juist ook in de openbare ruimte. Iedereen moet kunnen meedoen: jong en oud, met en zonder beperking. Dichtbij huis en betaalbaar. We maken het makkelijker om sport en bewegen te combineren met school en verenigingsleven. Door voorzieningen slim te delen en ruimte te geven aan initiatieven uit de samenleving, ontstaat er meer aanbod en meer gebruik. Het Pius Park in Panningen laat zien hoe sport, spelen, ontmoeten en onderwijs samenkomen in één sterke, centrale plek.

Beringe Buiten is een ander krachtig voorbeeld. Een plek die laat zien hoe buiten sporten, bewegen en samenkomen het hart van een kern kunnen versterken. Dit soort plekken willen we in elke kern van Peel en Maas mogelijk maken, passend bij de schaal en het karakter van het dorp. D66 kiest voor doen: ruimte geven, meedenken en investeren, daar waar sport en bewegen bijdragen aan gezondheid, ontmoeting en leefbaarheid.

Toekomstbestendige huisvesting voor sportverenigingen

Sterke verenigingen vragen om passende en toekomstbestendige huisvesting. D66 kiest voor een actieve en luisterende rol van de gemeente. Signalen van verenigingen nemen we serieus en pakken we tijdig op. Te vaak trekken verenigingen jarenlang aan de bel zonder dat er echte stappen worden gezet.

Een duidelijk voorbeeld is de judoclub in Helden, die al jaren uit zijn jasje groeit en behoefte heeft aan grotere en betere huisvesting. D66 wil dat de gemeente in zulke situaties niet afwacht, maar samen met verenigingen meedenkt over oplossingen: uitbreiding, vernieuwing, gedeeld gebruik van accommodaties of nieuwe locaties.

Limburgse taal en cultuur

Het Limburgs is een belangrijk onderdeel van het immaterieel erfgoed in Peel en Maas. Steeds minder kinderen spreken het, terwijl meertaligheid juist kansen biedt voor taalontwikkeling en schoolprestaties. D66 stimuleert het gebruik van Limburgs in de voorschoolse fase en op de basisschool, daar waar de wet ruimte biedt om de thuistaal een plek te geven. Succesvolle programma's zoals 'Meer Kansen met Meertaligheid' laten zien dat dit bijdraagt aan gelijke kansen en sterke basisvaardigheden. Daarnaast versterken we de zichtbaarheid van het Limburgs in kunst, cultuur en de openbare ruimte, zodat de taal levendig, herkenbaar en toekomstbestendig blijft in alle kernen van Peel en Maas.

Evenementenbeleid en ondersteuning van initiatieven

Peel en Maas kent een bruisend evenementencultuur, maar oplopende kosten en ingewikkelde procedures maken organiseren steeds lastiger. D66 wil een ondersteunend evenementenbeleid. Dat betekent minder regels, snellere procedures en actieve begeleiding door de gemeente bij elk initiatief. Initiatieven komen in aanmerking voor een reuringsregeling van 1.000 euro per initiatief, waarmee financiële drempels worden weggenomen. Daarnaast biedt de gemeente advies en ondersteuning bij vergunningen en veiligheid, zodat ideeën daadwerkelijk uitgevoerd kunnen worden. Zo worden nieuwe evenementen gestimuleerd, blijft kwaliteit en veiligheid gewaarborgd en kunnen zowel kleine dorpsinitiatieven als grotere evenementen floreren.

Vastelaovend same!

Vastelaovend is een springlevend cultureel erfgoed dat alle kernen in Peel en Maas verbindt. De viering groeit en professionaliseert en vraagt waardering én een plek binnen het evenementenbeleid. De inzet van honderden vrijwilligers en lokale verenigingen, van De Kuus oecht Kepèl en De Kemphazen in Egchel, tot De Graasvraeters uit Grashoek en de Kieveloeët uit Meijel, versterkt de gemeenschapszin en de unieke kracht van elke kern. D66 ondersteunt zowel grote als kleine vieringen en zorgt dat de magie van Vastelaovend behouden blijft in optochten, cafés, jeugdgroepen en verenigingen. Vastelaovend vieren in je eigen dorp is misschien wel het mooiste dat er is: goed voor de leefbaarheid, het verenigingsleven en de unieke identiteit van elke kern.

Inclusieve evenementen en locaties

D66 gaat uit van een inclusieve samenleving. Daarom willen wij dat evenementen die door de gemeente worden ondersteund, actief bijdragen aan toegankelijkheid en inclusie. We blijven hiervoor in gesprek met initiatieven als het G-gesprek Peel en Maas. Niemand weet beter wat nodig is dan de doelgroep zelf. Inclusieve voorzieningen (zoals rolstoeltoegankelijkheid, duidelijke informatie en rustige ruimtes) worden de norm.

Omarm talent en denken in (on)mogelijkheden

D66 maakt het mogelijk om talent te ontdekken en verder te ontwikkelen. we stimuleren open podia en gemeenschapsprojecten, we ondersteunen jonge topsporters en stimuleren samenwerkingen. Daarnaast zien we kansen voor inzet van de kunst- en cultuursector bij maatschappelijke opgaven. Denk hierbij aan projecten voor mentale gezondheid, herdenken en verwerken na ingrijpende gebeurtenissen, en creativiteit bij de inrichting van de openbare ruimte. Ten slotte willen we de gemeentelijke Cultuurprijs zichtbaarder en bekender maken, als blijk van waardering voor de hele sector.

Behoud van erfgoed

Het erfgoed van onze gemeente is belangrijk voor de identiteit en het gemeenschapsgevoel. Door te investeren in het behoud en de zichtbaarheid van lokaal erfgoed, versterken we educatie, toerisme én het thuisgevoel van inwoners. We maken een actuele gemeentelijke monumentenlijst om erfgoed te koesteren en te beschermen voor de toekomst. We stimuleren dat inwoners en scholen meer betrokken raken bij de geschiedenis van de eigen omgeving.

Hoofdstuk 8

Ruim baan voor fietsers en voetgangers

Ruim baan voor fietsers en voetgangers

D66 wil dat inwoners en bezoekers zich snel, veilig, duurzaam en betaalbaar kunnen verplaatsen. Daarom kiezen we voor een mobiliteitsbeleid waarin lopen, fietsen en openbaar vervoer leidend zijn. De gemeente moet goed bereikbaar blijven voor jong en oud.

Voor fietsers en voetgangers

Fietsen is gezond, klimaatvriendelijk en vaak de snelste manier om je te verplaatsen. D66 wil daarom actief stimuleren dat zoveel mogelijk verplaatsingen binnen de gemeente per fiets of te voet worden gedaan. We investeren in brede, veilige en goed onderhouden fietspaden, voldoende stallingsvoorzieningen en directe aansluitingen op regionale fietsroutes. Ook zorgen we ervoor dat het uitgaanspubliek veilig thuis kan komen door de hoofdfietsroutes uit te rusten met goede (sensor)verlichting. Voetgangers zijn de meest kwetsbare verkeersdeelnemers. Daarom moeten stoepen, oversteekplaatsen en wandelroutes volledig toegankelijk zijn voor iedereen, inclusief mensen met kinderwagens, rolstoelen of rollators.

Veilig toegankelijke centra

Sommige dorpscentra worden nog steeds doorsneden door drukke wegen. Dat maakt oversteken lastig en beperkt de leefbaarheid. D66 zet in op autoluwe centra, betere routes voor fietsers en voetgangers en logische parkeervoorzieningen aan de randen van de centra.

Bij elke ingreep houden we rekening met leefbaarheid, veiligheid én de toegankelijkheid voor mensen met een fysieke beperking. Dit gebeurt altijd in nauw overleg met inwoners en ondernemers.

Elektrisch rijden en deelmobiliteit

Elektrisch vervoer neemt snel toe. De gemeente moet daarom zorgen voor voldoende en slim geplaatste laadpalen, zowel in de openbare ruimte als in nieuwe wijken. De overheid heeft een voorbeeldfunctie: het gemeentelijk wagenpark wordt versneld verduurzaamd. Ook het gebruik van elektrische fietsen groeit. Daarom moet bij aanleg en onderhoud van fietspaden rekening worden gehouden met hogere snelheden en drukte, zodat fietspaden veilig blijven. Nieuwe buurten of wijken worden zoveel mogelijk ontworpen met deelmobiliteit, laadvoorzieningen en goede OV-aansluitingen.

Openbaar vervoer: bereikbaar voor alle kernen

Niet iedereen kan fietsen of lopen, daarom moet het openbaar vervoer beschikbaar, betrouwbaar en toegankelijk blijven voor alle inwoners van Peel en Maas. D66 vindt het essentieel dat alle kernen onderling verbonden blijven, ook de kleinere dorpen. Bushaltes moeten veilig, comfortabel en toegankelijk zijn voor iedereen. Het openbaar vervoer moet een volwaardig alternatief voor de auto blijven en voldoende mogelijkheden bieden voor iedereen om zich gemakkelijk te verplaatsen. D66 zet zich actief in om streeklijnen en buurtbussen te behouden en waar mogelijk te verbeteren, zodat niemand in onze gemeente geïsoleerd raakt en iedereen kan meedoen in het sociale en economische leven.

Hoofdstuk 9

Een vrije samenleving vraagt om bescherming

Een vrije samenleving vraagt om bescherming

Veiligheid is het fundament waarop vrijheid kan bestaan. D66 Peel en Maas wil dat iedereen, ongeacht wie je bent of waar je vandaan komt, zich vrij, veilig en geaccepteerd voelt in onze gemeente. Dat vraagt om preventie, samenwerking, zichtbaarheid én duidelijke grenzen.

Ondermijning: voorkomen, herkennen en hard aanpakken

Ondermijning (het feit dat de onderwereld en de bovenwereld vermengd raken) komt niet alleen in stedelijke gebieden voor, maar ook in toenemende mate in Peel en Maas. Van illegale wietteelt in woningen tot uitbuiting van mensen of dumping van drugsafval in de natuur. Hoewel niet dagelijks zichtbaar in de 'gewone' maatschappij, reiken de tentakels van ondermijning diep in onze lokale samenleving. Deze vorm van criminaliteit ondermijnt onze samenleving als geheel. D66 kiest voor een integrale aanpak waarin preventie, bewustwording en stevige handhaving samenkomen. We investeren in:

- Structurele samenwerking tussen gemeente, politie, justitie, belastingdienst, ondernemers en maatschappelijke organisaties;
- Een sterke preventieketen (zorg, onderwijs, schuldhulp, jeugdzorg, arbeidsmarkt) zodat jongeren en kwetsbaren eerder in beeld komen;
- Gerichte voorlichting aan agrariërs, verhuurders en pandeigenaren over risico's van verhuur en misbruik van leegstand;
- Het versterken van bestuurlijke en ambtelijke integriteit, zodat criminele netwerken geen voet aan de grond krijgen.

Veiligheid begint bij vertrouwen en nabijheid

D66 zet in op een gemeente waar veiligheid geworteld is in vertrouwen en nabijheid. We investeren structureel in Veilig Thuis en in vroegsignalering bij huiselijk geweld, kindermishandeling en complexe gezinssituaties. Professionele ondersteuning moet voor iedereen bereikbaar, zichtbaar en betrouwbaar zijn. In elke buurt en op elke school moet duidelijk zijn waar inwoners terecht kunnen bij zorgen, zodat problemen sneller worden herkend en aangepakt.

Jongeren perspectief bieden en beschermen

Jongeren in Peel en Maas verdienen een toekomst vol kansen. Preventie wordt versterkt op school, in sportclubs en in de wijk. Met Halt als vaste partner vergroten we weerbaarheid, doorbreken we risicogedrag en ondersteunen we ouders. Scholen, jongerenwerk en politie signaleren samen vroegtijdig risico's zoals schooluitval, druk vanuit de buurt of opvallend gedrag. Zo voorkomen we dat jongeren afglijden en bouwen we aan een veilige, hoopvolle toekomst.

Preventie met gezag en duidelijke grenzen

Peel en Maas pakt risico's op ondermijnende criminaliteit bij jongeren stevig aan. De gemeente intensificeert samenwerking met onderwijs, politie en buurtbewoners. Er wordt geïnvesteerd in veilige routes, goede verlichting, zichtbare handhaving en een integrale wijkaanpak.

Digitale veiligheid

Online oplichting, nepberichten en datalekken nemen snel toe. D66 investeert daarom in digitale weerbaarheid voor inwoners, senioren, ondernemers en verenigingen. We geven voorlichting en trainingen over phishing, identiteitsfraude en veilig online gedrag, ondersteunen het MKB bij digitale beveiliging en vergroten bij jongeren en scholen het bewustzijn over cybercrime en digitale signalen van ondermijning.

Veilig en vrij samen leven

D66 wil een gemeente waarin iedereen zich veilig kan bewegen, ongeacht leeftijd, gender, afkomst of achtergrond. We investeren in veilige routes voor voetgangers en fietsers, met goede verlichting en toegankelijke paden, zodat vooral vrouwen zich vrij kunnen bewegen. Daarnaast zetten we in op een proactieve lokale aanpak van discriminatie, femicide en haatmisdrijven, waarbij meldpunten, voorlichting en samenwerking tussen politie, scholen en maatschappelijke organisaties centraal staan. Zo creëren we een samenleving waarin iedereen zichzelf kan zijn, zonder angst, en waarin signalen van gevaar of intimidatie snel worden opgepakt en aangepakt.

Hoofdstuk 10

Goed bestuur, betrokken en transparant

Goed bestuur, betrokken en transparant

Peel en Maas verdient een gemeente die snel, betrouwbaar en dienstverlenend is, een gemeente die er echt voor haar inwoners staat en hen actief betreft bij belangrijke keuzes. D66 zet in op een bestuursstijl waarin openheid, aanspreekbaarheid en besluitvaardigheid centraal staan. In deze gemeente kan de gemeenteraad inhoudelijk sturen, durft het college keuzes te maken en worden inwoners écht betrokken bij beleid en uitvoering. Zo ontstaat een lokale democratie die transparant en duidelijk is.

Transparantie en moderne politiek

Een open en eerlijke bestuurscultuur is essentieel voor vertrouwen en effectiviteit. De gemeente communiceert regelmatig en helder, maakt informatie en data toegankelijk en legt actief verantwoording af over besluiten en acties. Burgers kunnen volgen wat er gebeurt, waarom bepaalde keuzes worden gemaakt en welke stappen de gemeente onderneemt. Door informatie begrijpelijk te presenteren, bijvoorbeeld via taalniveau B1, samenvattingen en audiovisuele uitleg, wordt participatie voor alle inwoners mogelijk gemaakt.

De gemeenteraad bepaalt de koers

De gemeenteraad is het hart van de lokale democratie en bepaalt de richting van Peel en Maas. D66 vindt dat de raad duidelijk kaders moet stellen, keuzes moet sturen en het college moet controleren. Inwoners moeten kunnen zien hoe besluiten tot stand komen en invloed kunnen uitoefenen op beleid:

- **Sturen op hoofdlijnen:** D66 staat voor een gemeenteraad die kaders stelt, die het college van burgemeester en wethouders controleert en die politieke keuzes neemt en uitlegt. Het college bestuurt binnen deze kaders, voert het beleid uit, hakt knopen door en legt hierover actief verantwoording af aan de raad.
- **Initiatief en inhoud:** raadsleden zouden meer ruimte moeten krijgen voor inhoudelijke initiatiefvoorstellen. Zo kunnen zij hun kennis en ervaring benutten om beleidsmatig verschil te maken. Acute problemen kunnen via moties worden behandeld, terwijl bredere voorstellen in nota's worden uitgewerkt zodat ze inhoudelijk besproken en beoordeeld kunnen worden. In 2025 liet de gemeenteraad dit al zien met een raadsbreed initiatiefvoorstel over het aanpassen van het woonbeleid.
- **Raad dichterbij inwoners:** om politiek zichtbaar en toegankelijk te maken, verkennen we de mogelijkheid om vaker buiten het gemeentehuis te vergaderen, bijvoorbeeld in dorpshuizen, scholen of bedrijven. Inwoners kunnen direct vragen stellen en meepraten over lokale onderwerpen.

Lokale democratie activeren

D66 wil inwoners actief betrekken bij besluitvorming. We introduceren nieuwe vormen zoals burgermoties, motiemarkten en laagdrempelige agendavoorstellen. Inwoners kunnen zelf onderwerpen op de agenda zetten en voorstellen doen voor lokale initiatieven. Politiek wordt zo een gezamenlijk proces waar inwoners echt invloed op hebben.

College: open bestuurscultuur en duidelijke keuzes

Een sterke democratie vraagt om een college dat keuzes durft te maken. D66 wil dat het college besluitvaardig is, verantwoordelijkheid neemt en niet verstrikt raakt in eindeloze verkenningen of onderzoeken zonder resultaat. Het college legt actief verantwoording af aan de gemeenteraad en aan inwoners over wat kan en wat niet. Besluiten zijn volledig openbaar en digitaal beschikbaar, inclusief achterliggende informatie, zodat inwoners precies weten wat er speelt, waarom keuzes worden gemaakt en hoe beleid wordt uitgevoerd. Overzichtelijke websites en samenvattingen maken informatie begrijpelijk en direct bruikbaar voor iedereen.

Zelfsturing: vertrouwen geven én verantwoordelijkheid nemen

Zelfsturing is een kernwaarde in Peel en Maas. In dorpen nemen inwoners zelf initiatief en verantwoordelijkheid voor hun gemeenschap. Dat past bij een gemeente die vertrouwen geeft en ruimte laat. D66 wil deze manier van samenwerken voortzetten, maar niet als automatisme. Zelfsturing vraagt om bijsturen door de gemeente om te blijven aansluiten bij de praktijk en bij veranderende maatschappelijke opgaven.

Zelfsturing mag nooit een excuus zijn voor de gemeente om zich terug te trekken. De gemeente blijft verantwoordelijk voor besluiten die iedereen raken, voor een eerlijke verdeling van middelen en voor duidelijke, democratisch vastgestelde spelregels. Dat betekent dat vooraf helder is wie waarvoor verantwoordelijk is, welke ondersteuning de gemeente biedt en waar grenzen liggen.

D66 kiest voor zelfsturing met duidelijke spelregels. De gemeente faciliteert waar dat kan, ondersteunt waar dat nodig is en grijpt in wanneer publieke waarden in het geding zijn. Zo blijft zelfsturing een krachtig instrument voor betrokkenheid en vertrouwen, zonder dat het leidt tot ongelijkheid, willekeur of onduidelijkheid over wie waarvoor verantwoordelijk is.

Slim gebruik van technologie

Digitale hulpmiddelen en datagedreven besluitvorming maken processen sneller, transparanter en efficiënter. Voorbeelden zijn automatische updates over vergunningen, slimme platforms voor inspraak en dashboards met actuele beleidsinformatie. Zo kan de gemeente beter inspelen op signalen uit de samenleving, en krijgen inwoners eenvoudiger inzicht in besluiten en mogelijkheden tot inspraak.

Regels eenvoudiger en overzichtelijker maken

Inwoners en ondernemers ervaren regels vaak als belastend. D66 gaat voor duidelijker nieuwe regels, en schrapt daarvoor onwerkbaar bestaande regels. Zo blijft de gemeente overzichtelijk, wendbaar en dienstbaar. En zo weten inwoners en ondernemers precies waar ze aan toe zijn.

Hoofdstuk 11

Een toekomst- vast huishoud boekje

Een toekomstvast huishoudboekje

Peel en Maas beschikt over een positieve begroting, zonder tekorten. D66 wil deze gezonde financiële lijn voortzetten door zorgvuldig en doelbewust met belastinggeld om te gaan. Zo blijft de gemeente bestand tegen financiële schokken en kan zij investeren in een sterke toekomst. Een sociaal-liberale begroting is toekomstvast: we schuiven geen schulden door naar volgende generaties, maar creëren ruimte om te investeren in zaken die zich op lange termijn terugbetalen, zoals goed onderwijs, duurzame energie en vitale kernen.

Duidelijke keuzes en investeringen

Goed bestuur vraagt om duidelijke financiële keuzes. D66 wil investeren in de toekomst van Peel en Maas, juist in een tijd waarin veel op onze gemeente afkomt. Investeren in woningen, een gezonde generatie, een sterke economie en leefkwaliteit is geen luxe, maar noodzakelijk om Peel en Maas sociaal en economisch sterk te houden. Tegelijkertijd kan investeren alleen als de basis op orde is. De onroerendezaakbelasting voor inwoners stijgt niet harder dan de inflatie. Als er onvoldoende middelen zijn, maken we expliciete keuzes over wat niet kan. We beloven geen plannen zonder dekking.

D66 stelt als uitgangspunt dat we geen rekeningen doorschuiven naar de toekomst. Reserves moeten voldoende zijn om de risico's op te vangen die de gemeente loopt, waarbij meerjarige risico's zwaarder meetellen. De financiële positie van Peel en Maas mag gedurende de raadsperiode niet verslechteren.

Nieuwe fondsen en revolverende middelen

Van niets komt niets. Daar waar investeringen nu de toekomstige positie van Peel en Maas versterken, staat D66 open voor nieuwe fondsen, bij voorkeur met een revolverend karakter. Denk bijvoorbeeld ook aan een herstructureringsfonds voor bedrijventerreinen: wanneer een nieuw terrein wordt ontwikkeld, stort de initiatiefnemer een bepaald bedrag in het fonds waarmee oudere delen van bedrijventerreinen kunnen worden aangepakt. Dergelijke constructies bestaan al voor woningbouw en zorgen voor duurzame investeringen zonder extra druk op de begroting.

Subsidies als investering in de vitaliteit van onze kernen

Subsidies zijn een middel om maatschappelijke effecten te realiseren en inwoners, verenigingen of startende initiatieven een duwtje in de rug te geven. D66 gaat verantwoord om met belastinggeld en hanteert duidelijke criteria: subsidies zijn tijdelijk, gericht op het opstarten of stimuleren van nieuwe activiteiten en worden alleen verlengd wanneer aantoonbare resultaten worden geboekt.

Goede democratische controle

De gemeenteraad controleert de besteding van belastinggeld. D66 vindt investeren in kennis en ondersteuning van raadsleden essentieel, net als een actieve en onafhankelijke Rekenkamer. Conclusies uit onderzoeken worden vertaald naar concrete acties en beleidsaanpassingen indien nodig, zodat financiële controle niet alleen formeel, maar ook effectief en zichtbaar is.

Investeren in eigen kennis en expertise

De gemeente vermindert externe inhuur van consultants en versterkt de kennis binnen de organisatie. Door te investeren in eigen medewerkers en expertise vergroten we continuïteit, onafhankelijkheid en kwaliteit. Zo blijft kennis duurzaam in huis en blijft de gemeente slagvaardig bij het uitvoeren van beleid en financiële keuzes.

Colofon:

Tekst

D66 Peel en Maas

Fotografie

D66 Peel en Maas, D66 Mediabank, Mohammad Balshi